

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 335/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného Advokátska kancelária KERAK s.r.o., Seberíniho 6/C, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/153/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 3. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/153/2017. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal mu finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v trestnej veci obvineného [REDAKOVANÉ] bol sťažovateľ ako advokát opatrením okresného súdu ustanovený obvinenému za obhajcu z dôvodu povinnej obhajoby podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.
3. Sťažovateľ doručil okresnému súdu 6. februára 2019 v zmysle § 553 ods. 2 Trestného poriadku návrh na priznanie odmeny a náhrady hotových výdavkov a vyčíslil trovy právneho zastúpenia

v trestnom konaní. Okresný súd rozhodol uznesením z 12. mája 2025, ktorým sťažovateľovi priznal trovy obhajoby.

4. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľ tvrdí, že postupom okresného súdu pri rozhodovaní o trovách povinnej obhajoby, ktoré mu prislúchajú ako ustanovenému obhajcovi, došlo k porušeniu jeho označených práv. Vzhľadom na nedodržanie 30-dňovej lehoty vyplývajúcej z § 553 ods. 3 Trestného poriadku sťažovateľ namieta, že okresný súd nerozhodol bez zbytočných prietahov a v primeranej lehote, ale až po uplynutí viac ako šiestich rokov. Podľa tvrdení sťažovateľa napadnuté konanie stále prebieha a prietahy sa stupňujú, keďže priznané trovy mu do dňa podania ústavnej sťažnosti neboli vyplatené. Zdôrazňuje, že nemá k dispozícii žiaden účinný právny prostriedok nápravy na odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza. Argumentuje, že predmetná právna vec nie je právne ani skutkovo zložitá, rozhodovanie o trovách obhajoby tvorí súčasť bežnej agendy všeobecných súdov a on svojím správaním nijako neprispel k vzniku zbytočných prietahov. Zodpovednosť za uvedený stav spočíva výlučne na okresnom súde.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu, ktorý pri rozhodovaní o trovách povinnej obhajoby spôsobil zbytočné prietahy.

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam identické.

7. Článok 6 ods. 1 dohovoru možno aplikovať aj na rozhodovanie o trovách konania za predpokladu, že predmetom konania bolo rozhodovanie o občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti trestného obvinenia (porovnaj rozsudky ESLP vo veciach *Robins* proti Spojenému kráľovstvu z 23. 9. 1997, *Beer* proti Rakúsku zo 6. 2. 2001, porovnaj tiež *Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.*: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012. s. 604.). Obdobne aj ústavný súd uviedol, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (m. m. IV. ÚS 604/2018). Aj na konanie o trovách konania sa takto vzťahujú garancie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. z čl. 48 ods. 2 ústavy, t. j. povinnosť súdu rozhodnúť o trovách konania v primeranej lehote, resp. bez zbytočných prietahov.

8. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu

právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

9. O zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priet'ahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

10. Súčasťou stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu je názor, v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne, vychádzajúc pri tom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Inými slovami, ústavný súd poskytuje ochranu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESĽP (Miroslav Mazurek v. Slovenská republika z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05) vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Vzhľadom na predstreté skutkové okolnosti tejto veci nesporným faktom je, že od doručenia návrhu 6. februára 2019 postup okresného súdu v napadnutom konaní nesmeroval k meritórnemu posúdeniu sťažovateľovej veci. Vzhľadom na to ústavný súd akceptuje námietky sťažovateľa v tom, že okresný súd pri rozhodovaní o jeho návrhu na priznanie trov obhajoby nepostupoval dôsledne v súlade s § 553 ods. 3 Trestného poriadku. Ústavný súd vo všeobecnosti považuje stav nerozhodnutia a nevyplatenia trov obhajoby nad rámec lehôt ustanovených Trestným poriadkom (§ 553 ods. 3) za neakceptovateľný. V skutkovo a právne podobných veciach (I. ÚS 279/2019, IV. ÚS 129/2019, IV. ÚS 274/2021) považoval za relevantné, že v týchto prípadoch ide o odmenu sťažovateľa za vykonanú službu. Prostredníctvom činnosti sťažovateľa štát realizuje právo na právnu pomoc, resp. právo na obhajobu – a to aj v prípadoch povinnej obhajoby (§ 37 Trestného poriadku). Podanie návrhu na priznanie trov právneho zastúpenia možno vnímať ako vystavenie faktúry s lehotou splatnosti. Je oprávnením štátu prostredníctvom okresného súdu skontrolovať správnosť vyúčtovania, rovnako je ale povinnosťou štátu v primeranej lehote rozhodnúť o priznaní trov právneho zastúpenia. Nerozhodnutie o trovách právneho zastúpenia výrazne po lehote ustanovenej zákonom vytvára stav, keď sťažovateľ poskytne službu vopred a ide o službu, na ktorej poskytnutí má sám štát záujem, s tým, že štát jednostranne vnúti poskytovateľovi služby (advokátovi) zjavne neprimeranú lehotu splatnosti za poskytnuté služby, ktorá je navyše v rozpore

so zákonom. Efektívne ide o jednostranne vynútené poskytnutie úveru štátu súkromnoprávnym subjektom.

12. Napriek uvedenému pozornosti ústavného súdu neušlo, že aj keď o návrhu sťažovateľa nebolo rozhodnuté v lehote podľa § 553 ods. 3 Trestného poriadku, v čase podania ústavnej sťažnosti (3. júna 2025) vo veci sťažovateľa okresný súd už o trovách obhajoby rozhodol (12. mája 2025). Sťažovateľ nič neuvádza o tom, či uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť, ale stav existujúceho rozhodnutia (aj keď v čase rozhodovania o ústavnej sťažnosti zjavne neprávoplatného) nevyhnutne výrazne znižuje stav právnej neistoty sťažovateľa.

13. Ústavný súd v aktuálne prerokúvanom prípade považoval za potrebné prihliadnuť aj na to, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že jeho stav právnej neistoty spočíva v tom, že mu priznané trovy neboli dosiaľ vyplatené. V zmysle druhej vety § 553 ods. 3 Trestného poriadku priznanú odmenu a náhradu hotových výdavkov orgán činný v trestnom konaní alebo súd vyplatí najneskôr do 90 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Je teda zjavné, že v aktuálnej procesnej situácii (po rozhodnutí o trovách obhajoby), ani za predpokladu nadobudnutia právoplatnosti tohto uznesenia, v čase podania ústavnej sťažnosti zjavne neuplynula lehota 90 dní na vyplatenie priznaných trov sťažovateľovi. V prípade podania sťažnosti proti predmetnému uzneseniu oprávneným subjektom by toto uznesenie ani nenadobudlo právoplatnosť, a tým by ani nezačala plynúť zákonná lehota na vyplatenie priznaných trov. V čase podania ústavnej sťažnosti nemožno identifikovať prieťah na strane okresného súdu. Právnu neistotu sťažovateľa v podstatnom rozsahu odstránil okresný súd rozhodnutím o trovách obhajoby (síce po zákonom ustanovenej lehote) a aktuálna právna neistota sťažovateľa spočíva v nevyplatení priznaných trov, pritom je potrebné zdôrazniť, že v čase podania ústavnej sťažnosti okresnému súdu nemohla uplynúť lehota na vyplatenie priznaných trov obhajoby. Ústavný súd akceptuje, že sťažovateľ sa nachádza v stave právnej neistoty spočívajúcom v nevyplatení priznaných trov, každopádne tento stav v čase podania ústavnej sťažnosti nebol v rozpore so zákonom s tým, že tento stav nedosahuje takú intenzitu, ktorá by viedla k záveru o porušení označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní (m. m. IV. ÚS 224/2022).

14. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

15. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu